

Записи каменя

(С) З китайської переклала Марта Логвин

http://www.geocities.com/sergei_sharapov/Marta/marta.html

e-mail: luo_wentong@yahoo.com

Розповідь сорок четверта. Сп'яніла Фенцзе потрапляє у несподівану халепу. Пінер втішається, коли чепуриться

Баоюй сидів поруч із сестрами і разом з усіма дивився виставу “Записи Цзінчай”. Побачивши сцену “Жалібний похорон героя”, Дайной звернулася до Баочай: “Несправжній цей Ван Шипен. Де відбувається церемонія – байдуже, а навіщо конче треба бігти до річки? Що там робити? У поспільстві кажуть: “Річ вказує на людину”. Вся вода у Піднебесній повертається до джерел. Де не забажаєш черпнути піалу води – не треба вибирати. Дивитимешся і заплачеш, і наплачешся вдосталь”. Баочай не відповіла. Баоюй чув ці слова, але знову не зрозумів суть мовленого сестрою, і дивився перед собою порожніми очима. По якійсь хвилині він виголосив тост на честь Фенцзе.

Стара пані в душі шкодувала за роками, що минули, і журилася, як нинішнє свято несхоже на попередні. Вона вирішила навчити Фенцзе, як веселитися на справжньому бенкеті. До того ж вона втомилася сидіти на почесному місці за столом, змушена була прилягти на ліжко у покоях і звідти разом із тіткою дивитися виставу. А до всього вибрала декілька улюблених ласощів. Їх поставили на маленький високий столик поруч.

Гості поволі ласували наїдками і невимушено балакали. Спочатку стара пані та тітка милувалися натовпом навпроти їхніх столів - маленькі й старші служниці та жіноцтво у побігеньках лишалися без місця. Тоді стара пані звеліла їм сісти у затінок галереї, і пригощатися, чим забажають, не стидяючись, і не звертати уваги на церемонії. Пані Ван та пані Сін розташувалися нижче на терасі за високим столиком, а на місця за такими ж столиками зовні сіли їхні сестри. Час від часу стара пані тихо радила пані Йоу та іншим: “Нехай Фенцзе сяде на чільне місце, а ви замість мене віншуйте господиню свята, вона цілий рік за всіх нас

підкується.” Пані Йоу схвально відповіла, а за якийсь час передала: ”Вона каже, що не звикла сидіти на головному місці, сяде і не знає, що робити, навіть вина не наважується випити”. Почувши таку розмову, стара пані розсміялася: “Ти не вмієш вмовити, ось я їй сама піду і звелю їй сісти.”

Фенцзе поспіхом наблизилася до старої пані і з усмішкою сказала: “Прошу старшу господиню не вірити її словам. Я випила багато чарок”. Сміючись, стара пані звеліла пані Йоу та іншим паніям: “Тягніть її звідси, втисніть у стілець і кожна по черзі прислужуйте і кажіть тости. Якщо навіть так не питиме, я справді сама піду до неї.” Почувши ці слова, пані Йоу одразу розсміялася і потягла Фенцзе до головного місця, звеліла людям взяти чарку, наповнила її вином і з усмішкою сказала: “Цілий рік ти невтомно догоджаєш старій пані, паніям та мені, а сьогодні я не можу тебе навіть привітати! Хоча б власноручно наллю вина. Ти тільки послухай! Давай, хоч випий з моїх рук один ковток!” Фенцзе розсміялася: “Якщо хочеш прислужувати мені, як старшій, стань навколішки – тоді я питиму.” Пані Йоу розсміялася: “Таке кажеш – зовсім голову втратила! Я тобі чесно кажу: сьогодні випадає рідкісна нагода, пройде час – і не буде такого дня, хіба сама не знаєш? У добру годину наповни пару чарок”.

Фенцзе побачила, що спротив марний, і змушена була випити дві чарки. Тут прийшли ще сестри, Фенцзе знову змушена була випити з кожною по два ковтки. Пані родичка побачила, що стара пані радіє з гучного банкету, не втрималася – теж приєдналася до спільної забави, та ще й не сама – звеліла прийти молодшим паніям і пригощати Фенцзе вином.

І цього разу Фенцзе не зуміла звільнитися і її присилували випити ще пару ковтків. Юаньян з іншими покоївками теж прийшла віншувати свою пані вином. Фенцзе справді не могла більше пити, поспіхом попросила змилюватися над нею: “Сестроньки! Пожалійте мене! Завтра я знову питиму.” Юаньян розсміялася: “Невже ми справді такі нікчемні? Ось ми перед панією – нехай пані не ображає нас. Раніше була у нас честь. Сьогодні всі ці люди прийшли радіти разом з вами. Мені, значить, не треба було приходити. Якщо ви не п’єте, ми підемо!”

Сказала так і справді повернулася, щоб піти. Фенцзе поспіхом утримала її і, сміючись, сказала: “Сестронько, я питиму!” З цими словами

вона наповнила чарку по вінця вином і випила до дна. Юаньян зі сміхом повернулася до свого місця.

Фенцзе відчувала, що випила дуже багато, і вино обтяжувало її, серце вискакувало з грудей. Вона захотіла повернутися до покоїв перепочити, а тут побачила, що дійство наближається до кінця, і наказала пані Йоу: “Приготуйте гроші пожалувати людям, а я піду вмиюся”. Пані Йоу кивнула.

Фенцзе зауважила, що присутні не проти, вийшла з-за столу і попростувала до задньої галереї. Уважна Пінер поспішила за Фенцзе. Фенцзе сперлася на Пінер. Додибавши до покоїв, де вона перебиралася, Фенцзе побачила у своїй кімнаті служницю. Дівчинка, помітивши, що з’явилися двоє паній, кинулася навтьоки. Фенцзе одразу запідозрила щось зле і збуджено покликала дівчину. Спочатку служниця просто прикинулася, що не чує. Але, зрозумівши, що заскочена старшими, – у слід їй неперервно гукали! – і змушена була повернутися.

Підозра в душі у Фенцзе зростала з кожною миттю. Разом із Пінер вони увійшли до покоїв, де міняють вбрання, і звеліла служниці зайти також, відсунувши перегородку всередині кімнати. Сівши на сходинках зали, вона наказала служниці стати навколішки, гукнула Пінер: “А ну поклич сюди двох пахолків з других воріт. Нехай мотузкою, нехай батоном, нехай розіб’ють на шматки цю шльондру, яка не знає і не поважає господиню!”

Служниця і так була налякана усмерть, тільки й робила, що, плачучи, біла поклони і просила змилюватися над нею.

Фенцзе спитала: “Я не привид. А ти побачила мене, спочатку стояла, ніби правил цього дому не знаєш, і раптом побігла?” Служниця, плачучи, відповіла: “Я раніше не помітила пані. Я ж пам’ятаю, що в кімнаті нікого нема, я й прибігла”.

Фенцзе провадила: “Нехай і нема нікого! Хто тебе кликав приходити? Нехай ти не побачила, а я й Пінер тебе гукали ззаду, горло надірвали, що більше тебе кличеш, ти швидше тікаєш, і відбігла наче недалеко, ти що, оглухла? Ще впираєшся?” Мовивши, замахнулася і вдарила служницю по обличчю, раз, другий. Обидві щоки у дівчини вмиль спухли. Пінер поспіхом дала пораду: “Пані, будьте обережні, руки болітимуть!” Фенцзе веліла: “Бий знову! Питай, чого тікала! Не казатиме –

я їй рота розірву!” Спочатку служниця опиралася, але почувши, що Фенцзе збирається розпекти залізо до червоного і припекти їй рота, заверещала: “Другий пан вдома, надіслав мене визирати, чи не йде пані. Якщо побачу, що пані йде, дасть мені листа передати вам. І раптом пані в цей час і прийшли!”

Фенцзе помітила, що в цих словах є якийсь натяк і продовжувала випитувати: “Навіщо звелів тобі виглядати мене? Чого ж не надіслав когось із моїх людей? Мусить бути інша причина. Швидко кажи – жалуватиму тебе з цієї пори. Не скажеш – зараз візьму ножа, поріжу тебе!” Мовивши, повернулася, витягла із зачіски шпильку і почала безладно штрикати дівча шпилькою в рота. Нажахана служниця намагалася ухилитися від ударів і з плачем благала: “Я скажу, пані, тільки не кажіть, що це я казала.”

Пінер поквапилася з порадою швидше все сказати. Служниця почала: “Пан Другий теж тільки-но прийшов і одразу відкрив скриню, витяг два ляни срібла, а ще дві шпильки, два сувої цупкого шовку, наказав мені тишком-нишком подарувати це дружині Бао Другого, сказав їй прийти сюди. Вона речі прийняла і до нас прийшла. Пан Другий мені наказав виглядати пані. А що далі було, я не знаю.”

Почувши це, Фенцзе розлютилася так, що рясно вкрилася потом і відчула млюсть у всьому тілі. Рвучко знялася і попрямувала просто до будинку. Наблизилася до воріт у двір і побачила іншу служницю, яка стояла на воротах і все визирала, витягувала шию. Помітивши Фенцзе, вона втягла голову у плечі й побігла геть.

Фенцзе гукнула дівчину на ім'я. Ця служниця була дівчинка кмітлива, побачила, що уникнути біди не вийде, одразу побігла на поклик, ласкаво посміхнулася і мовила: “Я тільки хотіла доповісти пані, як добре, що пані саме прийшли.”

Фенцзе мовила: “Що ти хотіла сказати?” Служниця відповіла: “Пан Другий вдома...” Проказавши ці слова, розповіла все те, що тільки-но розповіла інша служниця.

Фенцзе сплюнула: “Що ти раніше робила?! Цього разу я тебе помітила, ти й повернулася – виправдовуєшся”. Мовивши, замахнулася і вдарила служницю, що та аж захиталася. А сама Фенцзе навшпиньках вийшла з двору.

Фенцзе наблизилася до вікна і прислухалася до того, що робилося всередині. Почула сміх і голоси: “Як рано чи пізно цій чортовій дружині смерть прийде, от буде добре”. Цзя Лень казав: “Вона помре. Взяти іншу дружину? Знову таку шукати? І що далі робити?” Інший голос провадив: “Вона помре. Ти раз – і візьми Пінер з наложниць у дружини. Тільки, боюся, і це не дуже добре”. Цзя Лень казав: “Якщо так і далі буде, то вона і Пінер не дасть мені скористатися. Пінер теж така – ображена усіма, а мовчатиме. Я звелю – і стану, як глитай, як той людоджер”.

Підслухавши таку розмову, Фенцзе розлютилася так, що аж облилася потом і затремтіла всім єством. А ще почувши, як хвалять Пінер, запідозрила, що Пінер зазвичай потайки пащекує на неї. Вино вдарило Фенцзе у голову. Лють опанувала нею так, що вона не дала собі ради розібратися у халепі, а повернулася і дала Пінер два ляпаси! Копнула двері і увірвалася до світлиці. Від люті вона не могла говорити. Схопивши жінку Бао Другого, вона навідмаш вдарила її, потім злякалася, що Цзя Лень втече, затулила собою вихід і завелася, заверещала: “У, шльондра, вкрала чоловіка у господині, ще й господиню хоче зурочити!... Пінер! Ходи сюди! Ви, шльондри, сволота, так образити! Ще й регочете з мене позаочі!” І, з цими словами, знову кілька разів вдарила Пінер...

Побита Пінер не мала кому пожалітися на кривду, тільки зі злістю схлипувала і огризалася: “Ви совість втратили! Робите казна-що! А мене навіщо втягувати?!” і одразу почала навідмаш бити дружину Бао Другого.

Цзя Лень упився, тому і не робив секрету зі своїх веселощів. Побачивши, як Фенцзе входить, він втратив здоровий глузд. А коли Фенцзе завела колотнечу, він і зовсім очманів. Коли Фенцзе біла наложницею Бао Другого, він палав від злості, але не наважувався слова мовити. Та як і Пінер вдарила дружину Бао Другого, Цзя Лень підскочив до Пінер і копнув її ногою: “Розпуснице! І собі на людей руки підіймаєш!”

Пінер злякалася, швидко відсмикнула руку і заридала: “Ви потайки змовляєтесь, а мене навіщо вплутувати?”

Побачивши, що Пінер боїться Цзя Лень, Фенцзе ще більше роз’ятрилася, підскочила до Пінер і почала бити її і шарпати, ще й звеліла бити наложницю. Пінер зовсім одуріла, вирвалася і побігла шукати ножа, щоб заподіяти собі смерть. Наложниці та служниці, які юрмилися надворі, зловили її і намагалися заспокоїти, давали поради.

Побачивши, що Пінер хоче заподіяти собі смерть, Фенцзе миттю кинулася до Цзя Лень, припала до його грудей, заверещала: “Сволота, вони мене зі світу зжити хочуть, я почула їх розмову, так хотіли мене настрахати! Спробуй мене придушити!”

Цзя Лень розлютився так, що вхопив зі стіни меч, мовив: “Не треба шукати смерті! Роз’ятрили ви мене! Я сам всіх порішу! Я вашу смерть своєю смертю спокутую! От тоді буде справедливість!”

Знялася страшна веремія. Невідомо, як би все владналося, аж тут з’явилася пані Йоу у супроводі цілої юрми людей, мовила: “Хіба так робиться? Тільки-но так весело було. І вже така буча?”

Побачивши людей, Цзя Лень просто ошаленів від люті, затявся. Через те вино зовсім забув всі чесноти. Щоб показати, хто тут хазяїн, захотів порішити Фенцзе.

Фенцзе мить тому була брутальною і дурною, а побачила людей – враз перемінилась. Кинула всіх, плачучи, побігла прямо до старої пані.

На той час вистава завершилася, глядачі розійшлися.

Фенцзе прибігла до старої пані: “Порятуйте мене, матінко! Пан Лень Другий хоче мене вбити!”

Стара пані Цзя, пані Сін та пані Ван навипередки допитувалися, в чому справа.

Фенцзе заплакала: “Я тільки додому повернулася перебратися, як тут пан Лень Другий у покоях з кимось розмовляє. Я просто думала, то гості прийшли, злякалася, не наважилася зайти. Послухала мить за вікном. Спочатку дружина Бао Другого казала, що я лиха, збиралася взяти отрути мені підсипати, звести мене зі світу, наложницю Пінер зробити дружиною. Я розлютилася, але ж не хотіла з ним сваритися. То вдарила Пінер двічі, спитала, чого проти мене йде? Вона налякалася, хотіла вбити мене!”

Стара пані Цзя беззастережно повірила у слова Фенцзе, мовила: “Як так можна?! А ну приведіть до мене цей непотріб!”

Не встигла вона домовити це все, як прибіг Цзя Лень з мечем, юрма наздоганяла його. Цзя Лень напевно знав, що стара пані Цзя завжди гаряче любила їх, навіть мати, тітка не могли нічого вдіяти, і почав провадити свій злий план. Пані Сін, пані Ван, побачивши це, дуже розлютилися, вхопили його і лаялися: “Мерзотнику! Ще пручасься! Навіть перед старою панею!”

Цзя Лень зі зневагою мовив: “Всі пащекують на її рахунок, от вона і наважилася бігти до пані. Навіть і на мене наважилася лаятись!”

Пані Сін так розлютилася, що вихопила у нього меч і водала, щоб він ішов геть. Цзя Лень у дурній самозакоханості молів кузу-верзу.

Розгнівана стара пані Цзя мовила: “Я знаю, що ти нас зневажаєш! А ну, накажіть привести сюди його батька, подивимося, піде він чи ні!”

Тільки почувши це, Цзя Лень затремтів і побіг геть. Він був такий злий і роз’юшений, що не хотів повертатися додому, а пішов у зовнішній кабінет.

А тут пані Сін і пані Ван говорили про Фенцзе. Стара пані мовила: “Нічого страшного. Діти малі, кузу-верзу, як кошенята нявчать, як їх втримаєш? Малим хто такого уникнув? Все це моя провина: змусила тебе випити на дві чарчини більше, знову почали один одного ревнувати.”

Довкола всі розсміялися. Стара пані Цзя мовила: “Заспокойся, завтра я звелю твоєму зятю за тебе перепросити. А нині не ходи, не треба їх бентежити.” Потім почала лаятися: “Пінер, шльондра...Я ж її вважала за добру людину, як можна собі потайки таке мерзотництво дозволити!” Пані Йоу розсміялася: “Пінер не має гріха, дурна дівка Фенцзе на людях злість зриває. Облаяла Пінер пару разів, образила, звичайно, то що? А ви, ласкава пані, ще лаєтесь.”

Стара пані Цзя мовила: “Твоя правда. Дівчина зовсім не така лиха й хитра...Безневинно від гніву Фенцзе постраждала.” І одразу ж гукнула Хубо: “Іди скажи Пінер, перекажи їй кожне слово: я знаю, її образили. Завтра я скажу їй пані за неї вибачитися. Сьогодні у її пані день народження, я не дозволю їй турбувати.”

Ще раніше Лі затягла Пінер до Великого Парку Споглядання. Пінер плакала, схлипуючи і захлинаючись, не могла і слова мовити. Баочай порадила: “Ти ж кмітлива дівчина, знаєш, що ваша пані щоденно піклується за тебе. Сьогодні раз випила забагато, зірвала на тобі злість, на інших вже видохлася. Люди сміються, кажуть, все це дурничка.”

Саме тут зайшла Хубо, переказала слова старої пані Цзя. Пінер відчула, ніби її осяяв яскравий теплий промінь, потроху їй стало краще.

Баочай перепочила трохи і поспішила побачити стару пані Цзя та Фенцзе. Баочай у цей час запросив Пінер до Саду. Сіжен зустріла Пінер і прислужувала їй. Сміючись, мовила: “Я раніше думала запросити тебе,

почастувати, але ж пані та дівчата почакували тебе, то мені вже незручно тебе припросити. Пінер з усмішкою відповіла: “Гречно дякую!” А тоді провадила: “Невідомо, звідки все взялося, скривдили мене ні за що”. Сіжен розсміялася: “Зазвичай друга пані повсякчас вами опікається, раз розсердилася, то що?” Пінер мовила: “Друга пані нічого не казала, то ця шльондра проти мене замишляла, а вона мене у всьому звинуватила! Ще й пан Другий ні з того, ні з сього мене побив!” З цими словами Пінер згадала всю кривду, не втрималася - полилися сльози.

Баоюй поспіхом порадив: “Добра сестричко, не переймайся, я за них двох перепрошу – от і буде добре”. Пінер розсміялася: “А ти тут до чого?” Баоюй розсміявся: “Всі ми, брати і сестри, однаково чинимо. Вони когось скривдили, я за них попрошу пробачення, це наш обов’язок” А далі провадив: “Шкода, нове вбрання заляпалося! Тут є вбрання твоєї сестри Хуа, чому б не змінити, побризкати трохи вином, попросувати, заодно ще розчесатися?” Він звертався і до малої служниці, порадивши їй начерпати води для вмивання і розігріти праску.

Пінер звичайно тільки й чула від людей, що Баоюй добре поведився з дівчатами. А Баоюй, знаючи, що Пінер – кохана наложниця Цзя Лень і улюблениця Фенцзе, навмисно уникав зближуватися з нею, не міг порозмовляти досхочу, а це породжувало злість. Пінер спостерігала, як себе поведив Баоюй, і потайки розмірковувала і зважувала, звичайно, не розголошувала свої думки, продумувала все. Знову ж, побачила, як Сіжен відчинила скриню і виймає не дуже й поношене вбрання, швидко пішла умиватися. Баоюй розсміявся: “Нехай сестричка подивиться на рум’яна, а то сестричка дуже схожа на Фенцзе у гніві. Та ще й сьогодні у неї хороший день. І стара пані зараз надішле людей тебе заспокоїти.”

Пінер зрозуміла, що він має рацію, одразу пішла за пудрою, але не знайшла. Баоюй притяма підійшов до туалетного столика, взяв, розкрив коробочку, всередині лишився рядок пластинок з квіткового пилку, він підчепив одну, простягнув Пінер. Потім розсміявся і мовив: “Це не свинцеве білило, це такі фіолетові жасминові квіти, вони спресовані.”

Пінер поклала пелюстку на долоню і роздивлялася їй. Справді, рожева пелюстка була легенька і запашна, всім була гарна. Розтираючи пудру по обличчі, відчула, як м’яко вона лягає на шкіру. Пудра була трохи волога, аж світилася, не дубила шкіру, як інші. Потім Пінер побачила, що

рум'яна теж не у папуші, а маленька коробочка з білого нефриту, всередині було щось схоже на трояндове мастило. Баоюй розсміявся: “У крамничці купувати – брудне, колір тьмяний, бляклий. Це найкращі рум'яна – сік вичавлюють, очищують, додають квітковий нектар. Треба трохи взяти шпилькою, помазати по устах, і досить. А розвести трохи водою, трохи на долоню – вистачить на все обличчя.”

Пінер причепурилася, як Баоюй нарадив, і, справді, виглядала незвично красиво, на шкірі лишилося духмяне відчуття свіжості. Баоюй узяв одну пластинку з пуделка, розрізав бамбуковими ножицями і встромив у волосся на скронях. Раптом він побачив, як Лі надсилає кудись маленьку служницю, дівчинка притїма побігла виконувати доручення.

Баоюй ніколи так не звертав уваги на Пінер. Пінер була дуже розумною і надзвичайно привабливою дівчиною. Дурненькі дівки знали її зверхність над собою, через що й ненавиділи. А вона не могла із ними змагатися – на превеликий жаль.

Сьогодні був день народження Цзінчуар, що не з нами вже – от Баоюй і був невеселий весь день. Але й не гадав, що потім таке трапиться... Якби він міг показати Пінер своє добре ставлення, та приховував почуття.

Баоюй розвалився на ліжку. Він відчував полегшення і радість – вдалося допомогти дівчині. Та раптом знову подумки повернувся до Цзя Лень. Той тільки й піклувався про задоволення своїх потреб, ніколи не піклувався про почуття та відчуття Пінер, вдягти та причепурити дівчину – теж його не обходило.

Знову згадав Баоюй, що Пінер не має а ні батьків, а ні братів чи сестер, сама на світі самотина, тільки прислужує подружжю, Цзя Лень вайлуватий, Фенцзе пихата і лиха, а Пінер, байдуже, що вони такі нездалі, все за них облаштовує. І за це все, замість подяки – побито її. Справді безталанна. Подумавши про це, він знов відчув, який він пригнічений, але змусив себе підвестися. Побачив, що плями тільки-но побризканого на одяг вина наполовину підсохли, взяв праску і розправив тканину.

Баоюй помітив, що Пінер забула у нього свою хустку, на ній все ще лишилися сліди сліз. Він замочив і потер хустку, виправ начисто, висушив. Задоволення та страждання змішалися...Перечекавши трохи в задумі, він

пішов до Даосянцун. Побалакавши там із людьми, пішов додому, коли почали запалювати ліхтарі.

Пінер переночувала у Лі. Фенцзе всю ніч була при старенькій пані Цзя. Пізно ввечері Цзя Лень повернувся додому, в хаті було холодно й порожньо, він не хотів нікого шукати, ніч пройшла у безладному важкому сні. На ранок, прокинувшись, згадав вчорашнє, сором та каяття не відпускали його. Пані Сін, пам'ятаючи, що вчора Цзя Лень сп'янів, рано вранці прийшла кликати його до старої пані Цзя. Цзя Лень мусів терпіти і підкорятися, з'явився на колінах перед старенькою панею. Стара пані Цзя спитала: “Ну, то що?” Цзя Лень з винуватою посмішкою відказав: “Вчора випив забагато вина, настрашився гнівом пані, нині прийшов спокутувати провину.” Стара пані Цзя сплюнула: “Мерзотництво, випився жовтою юшкою, не кажу вже, яку бучу в такий день здійняв, та ще й побив жінку! Фенцзе он як щодня всіх підкорює, а й вона налякалася, нещасна! Якби не я, ти б її порішив! Ну, то як?”

Цзя Лень був глибоко уражений, не наважився заперечувати, мусів у всьому зізнатися. Стара пані Цзя провадила: “Фенцзе та Пінер – хіба не красуні дівки? Тобі ще бракує? Розпуснику, тягнеш бридке всяке до своїх покоїв! Через цих повій побив дружину, людей побив, тобі ще пощастило, добре, що народився у порядній родині! Слухай. Якщо ти мене ще трохи шануєш – вставай, я тебе помилувала. Розумно перепроси за свою дружину, приведи її додому – ось це мені сподобається. Інакше – я тебе у себе не прийму, іди на всі чотири сторони.”

Почувши ці слова, Цзя Лень побачив і Фенцзе, яка стояла поруч: вона не наважувалася причепуритися, плакала так, що очі спухли, на пожовклому обличчі не було й сліду пудри чи рум'ян, через це й виглядала незвично симпатичною, така бідолашна. “Якщо не перепрошу зараз, не буде у нас нічого хорошого, ще й стара пані не змилюється” – подумавши так, Цзя Лень з посмішкою мовив: “Не посмію не підкоритися старій пані, та я ж її ще більше розбещу.” Стара пані Цзя розреготалася: “Дурниці! Ти ж знаєш, вона найчемніша, ніколи не скривдить людини. Якщо вона колись проти тебе піде, я вас судитиму.”

Почувши таку мову, Цзя Лень підвівся, вклонився Фенцзе, мовив з усмішкою: “Це моя провина, нехай пані не гнівається”.

Всі, хто був у світлиці, розсміялися. Стара пані Цзя виголосила: “Не дозволю Фенцзе здійсмати галас, знову почне сварку – буде і в мене велика буча.” З цими словами вона звеліла покликати Пінер, наказала Фенцзе та Цзя Лень заспокоїти Пінер.

Побачивши Пінер і почувши слова старої пані Цзя, (правду кажуть: “дружина не зрівняється з наложницею”), Цзя Лень швидко підійшов, промовив: “Гречну панну вчора образили, все це моя провина, стара пані мусить мене звинуватити, все це через мене почалося. Я за себе перепросив, ще й за твою пані перепрошую”. З цими словами він вклонився Пінер. Стара пані Цзя посміхнулася на це, Фенцзе й собі посміхнулася.

Стара пані Цзя знову звеліла Фенцзе заспокоїти Пінер. Пінер швидко наблизилася до Фенцзе, схилила перед нею коліна, мовила: “Нехай пані живе тисячу літ, якщо розгніваю пані – нехай я згину.”

Фенцзе гірко каялася, що вчора випила забагато, забула гречність, з якою щодня опікувалася всіма, попустила собі, почувши чужі балачки, не вшанувала Пінер. Побачивши, як трималася Пінер, вона шкодувала і каялася, притьма допомогла Пінер підвестися, заплакала. Пінер мовила: “Я прислужувала пані кілька довгих років, волосинки з моєї голови не впало. Вчора пані вдарила мене, не можу тримати зла на пані, все це та шльондра заподіяла, як пані могла не розгніватися?!...”. Пінер проказала ці слова і собі розплакалася. Стара пані Цзя веліла трьом служницям проводити її додому: “Знову згадають за старе – перекажіть мені! Хто б то не був – наб’ю своїм ціпком!”

Троє знову вклонилися старій пані Цзя та пані Сін, старі панії відповіли на їхнє віддання шани, звеліли проводити всіх трьох. Тільки діставшись покоїв, Фенцзе озирнулася на всі боки, чи нема кого, мовила: “Ну і як, я схожа на нічний жах, на чорта? Та шльондра кляла мене, щоб я вмерла, ти їй потурав. Серед тисячі чорних днин буде одна світла. Ти мене, нещасну, поставив нижче за ту байстріючку! Ти мені честі не лишив!” – з цими словами вона знову розридалася. Цзя Лень мовив: “Ти ще незадоволена? А ну, поміркуй, чия провина вчора була більшою? Сьогодні перед усіма став навколішки, перепрошував, а тобі все байдуже. Ще й змусила мене навколішки стати, перепрошувати за тебе. Примушуєш мене до такого... Теж нема нічого хорошого!” Фенцзе не мала нічого на це

відказати. Пінер зневажливо хихикнула. Цзя Лень розсміявся: “Ну й досить. Гаразд. Чесне слово, не знав, що робити!”

Тільки промовив, тут прибігла одна наложниця: “Дружина Бао Другого повісилася.” Цзя Лень та Фенцзе здивувалися. Фенцзе спочатку злякалася, та раптом заволатала: “Загинула – ну й нехай! Що тут такого дивного?!”

Тут і жінка з родини Лінь Чжесяо з’явилася. Потайки звернулася до Фенцзе: “Жінка Бао Другого повісилася, треба сповістити її родичів.” Фенцзе холодно розсміялася: “От і добре, я саме хотіла зібрати судилище!”

Жінка з родини Лінь Чжесяо мовила: “Я тільки-но говорила до людей, налякала їх трохи, подарувати їм грошенят – і все по тому.”

Фенцзе сказала: “Нема в мене грошей! Якби й були – не дала б! А ти лише піди сповісти їм, і досить! Я не дозволяю ні лякати, ні розраджувати, ні давати грошей. Піди сповісти їм – і досить. Не зумієш вмовити – я позиватиму, що вони мене мерцем шантажують.”

Жінка з родини Лінь була у великій скруті, побачила, як Цзя Лень їй підморгує, все зрозуміла, вийшла з покоїв, щоб чекати назовні. Цзя Лень мовив: “Піду подивлюся, як воно там?” Фенцзе мовила: “Не дозволю давати їм гроші!”

Цзя Лень вийшов, порадився з жінкою з дому Лінь, розшукав і надіслав людей, які все владнають, подарував родині покійної дві сотні срібних зливків – і все по тому.

Переляк Цзя Лень змінився на спокій, він велів людям піти сповістити родину покійної, покликав кількох слуг, щоб завершити поховальний обряд. Натовп, побачивши все це, хотів ще про щось сперечатись, та не наважився. Люди змушені були піти, тамуючи злість, ніби проковтнули язика.

Цзя Лень також звелів Лінь Чжесяо внести у сімейний баланс дві сотні сріблом, розібратися із надходженнями і занотувати витрати. Ще він подарував Бао Другому кілька срібних зливків, заспокоїв його словами: “Прийде день – знайдемо тобі нову гарну дружину.”

Бао Другий отримавши від Цзя Лень підтримку, і срібло також, приховав своє невдоволення, тому й не будемо зараз про них говорити.

Хоч у душі Фенцзе була занепокоєна, зовні вона старалася показати, мовляв, її ніщо не обходить. У хаті не було людей. От вона

розсміялася до Пінер: “Я вчора на ковток більше перепила, ти не докоряй. Покажи, де я тебе вдарила?” Тільки почула це Пінер, очі в неї почервоніли, проте вона одразу стримала себе, мовила: “Ніде не вдарили.” У цей час надворі почулося: “Пані та дівчата заходять”.

Хочете знати, чим все закінчилося – прочитайте наступний розділ.

Розповідь п'ятдесят сьома. Кмітлива Цзіцзюань випробовує Баоюй. Лагідна тітонька розвіює нерозумну тугу племінниці

Ось так Баоюй, почувши, що пані Ван бажає його бачити, швидко пішов їй назустріч. А пані Ван вирішила взяти його з собою віддати шану пані Чжен. Це сподобалося Баоюй, він швидко пішов перебратися, поспішив за пані Ван. Розгледівши обличчя пані Чжен, про себе зауважив, як люди їхньої родини схожі на Сун Нін, хіба що одна-дві риси були кращі чи гірші. Порозпитували те й се, виявилось, у них теж є нащадок на ім'я Баоюй. Пані Чжен збиралася того ж дня повернутися додому. Баоюй не повірив у це, а через те, що пані збиралася повертатися додому ввечері, пані Ван порадила приготувати найліпше місце, призначити на цей день велику виставу, запросила пані Чжен та все жіноцтво родини. На другий день, щоправда, все жіноцтво Чжен не попрощалося і розійшлося, але про це зараз говорити не будемо.

Того дня Баоюй побачив, що Сюйюнь одужує. Потім пішов провідати Дайюй. Саме був час обіднього відпочинку Дайюй, і Баоюй не наважувався заходити, щоб не злякати її. А тут у галереї сиділа служниця Цзіцзюань і вишивала, то він підійшов і спитав: “Вчора вночі менше кашляла?” Цзіцзюань відказала: “Трохи краще.” Баоюй розсміявся: “О милостивий Будда ! Хоча б трохи краще.” Цзіцзюань розсміялася: “Ти і собі почав Будду згадувати, оце новина!” Баоюй розсміявся: “Це, як кажуть, як хвороба погіршилася, то всі засоби безладно пробуєш.” Мовивши так, звернув увагу, що дівчина вдягнена лише у тонку розмиточорну куртку, а зовні на ній тільки сиза чесучева безрукавка, Баоюй простягнув руку до її тіла, помацав і сказав: “Вдягнена у таке тонке, ще й сидиш на перетині вітрів, час і зорі несприятливі, знову захворієш – ще гірше всім буде.” Цзіцзюань мовила: “Відтепер ми можемо тільки говорити, не треба руками-ногами сильно рухати. Хто його знає, як там буде, а даси людям привід для неповаги, засіпаються, почнуть потайки пащекувати на тебе, мерзотники. Ти завжди неуважний, тільки й умієш себе тримати, як маленький, куди це годиться? Панночка нам часто радять, щоб ми не дозволяли собі з тобою жартувати. Іди, подивися на неї, бо, як

буде вона далеко від тебе, то тільки шкодувати й зможеш.” З цими словами дівчина піднялася, відклала вишивку і пішла в інший pokій.

Побачивши таке, Баоюй відчув у серці, ніби у полум'я потрапила піала з крижаною водою, бездумно вперся очима у бамбук, постояв так якусь мить.

Поруч тітка Чжу садовила бамбук, змītала бамбукове листя.

Він відчув повну спустошеність, просто сів на кам'яну брилу-стілець, щоб пробути без думок і відчуттів якусь хвилину, непомітно для самого себе пролив сльози. Так він просидів весь обід, його роєм обісли думки, не знав, як дати раду, чим допомогти. Тут несподівано з pokoїв пані Ван з'явилася Сюєнь у супроводі інших служниць, щоб подивитися на бамбук. Вона проходила повз це місце, несподівано обернула голову і побачила, що під квітучим персиком сидить людина, трє руками щок, очі бездумні. Ніхто інший, як Баоюй! Сюєнь з підозрою мовила: “Так холодно, що він один там робить? Навесні у багатьох слабких людей проявляються старі хвороби, чи не впадає він знову у недоумство?...” З такими думками вона підійшла, сіла перед ним, посміхнулася: “Що ти тут робиш?” Баоюй побачив Сюєнь, мовив: “Навіщо ти сюди по мене прийшла? Ти хіба не дівчина? Вона ображена, не дозволяє вам зі мною спілкуватися, а ти знову прийшла по мене, раптом люди побачать, підуть поговори.”

Почувши таке, Сюєнь вирішила, що Дайюй знову його скривдила, змушена була повернутися до pokoїв. Дайюй так і не прокидалася, тож Сюєнь повернула людей до Цзіцзюань. Цзіцзюань спитала її: “Що пані роблять?” Сюєнь мовила: “Відпочивають в обідню пору, тому й чекала стільки. Сестричко, слухай жарт: я чекала наказу пані, сиділа у нижньому pokoї з сестричкою Юйчуар, базікали, хто б знав, як тут тітка Чжао махає мені, кличе. Я собі гадала, щось хоче мені сказати, вона до того у пані відпрошувалася піти ночувати до своїх братів, завтра буде церемонія – проводжатимуть душу pokійного. Тітка не мала для себе і своєї служниці Малої Цзісін вбрання, хотіла позичити мою місячно-білу куртку. Я вирішила: ми, звичайно, маємо по дві такі, піде туди, ще забруднить, своє шкода вдягати, навмисно хоче позичити – чуже вдягти. Якщо позичить моє, зіпсує – дрібниця, та я просто гадаю, що вона нічого такого для нас зазвичай не робить, чим достойна бути з нами? От я й кажу: я своє вбрання

необачно попроколювала, панночка звеліла Цзіцзюань забрати. Якщо сьогодні спочатку треба йти сповістити її, спершу повернути панночці – справ забагато, не варто, щоб ви у вашому віці через це марно ходили, краще в когось іншого позичити.”

Цзіцзюань розсміялася: “А ти добре вигадала, мала: ти їй не даси, направиш її до мене й панночки, зробиш так, що ніхто тобі не докорятиме. Вона зараз піде? Чи почекає до завтра, зранку піде?” Сюєнь мовила: “Зараз піде, мабуть, в цей час вже пішла.” Цзіцзюань кивнула.

Сюєнь мовила: “Боюся тільки, що панночка досі не прокинулася, хто ж Баоюй скривдив? Сидить там, плаче.” Почувши це, Цзіцзюань притїма спитала: “Де?” Сює мовила: “За Альтанкою Джерело Ароматів під першим персиковим деревом.”

Почувши таке, Цзіцзюань швидко відклала нитки з голками, порадила Сює: “Якщо що, я почую. Треба буде – гукни, і я прийду.” З цими словами вона вийшла з залу і почала шукати Баоюй. Підійшовши просто до Баоюй, вона, приховуючи сміх, мовила: “Ну, сказала я тобі децицю, це тільки для загальної користі. І ти одразу розлютився, прибіг сюди, на вітрі сидиш, плачеш? Нічого дивного, як захворієш!” Баоюй розсміявся у відповідь: “Хто розлютився? Ти маєш рацію, я тебе послухав. Я поміркував, якщо ви так кажете, звичайно, інші теж так кажуть. Потроху так і вийде, що ніхто за мене не дбатиме. Я подумав про це, от і засмутився.”

Цзіцзюань сіла поруч із ним. Баоюй розсміявся: “Тільки-но ми з тобою розмовляли, я тільки пішов, ти в цю мить знову прийшла сісти поруч зі мною?” Цзіцзюань мовила: “Ти за все забув? Кілька днів тому твої сестри балакали, тут зайшла тітка Чжао. Я тільки-но почула, що вона пішла, тому й прийшла спитати тебе. Правда, те, що вчора ви з нею говорили за ластівкові гнізда – не треба знову говорити, ніколи про те не говорилося, а ось я хочу тебе спитати.” Баоюй мовив: “Нема нічого термінового. Але ж сестричка Бао у нас теж гостя. Коли їси ластівкові гнізда, не можна перериватися. Якщо у неї взяти – теж несправедливо буде. У матінки незручно було прохати – я натякнув бабусі, мабуть, бабуся сказала Фенцзе. Я, звичайно, натякнув, але досить тїмьно. Тепер пересвідчився, що мене зрозуміли – наказали давати вам щодня одне-два гнізда.”

Цзіцзюань мовила: “Ти раніше казав, ще раз дякую, що ти так піклуєшся. Ми саме подумали, як це стара пані раптом згадала, наказала людям щодня приносити одне-два гнізда. Ось воно як.” Баоюй розсміявся: “Треба призвичаїтись їх щодня їсти, поїсти так три-два роки – і буде добре.” Цзіцзюань мовила: “Тут призвичаїться їсти, наступного року повернеться додому, де знайдеш вільні гроші, щоб таке їсти?”

Баоюй почув таке і дуже здивувався, похапцем спитав: “Хто повернеться додому?” Цзіцзюань мовила: “Сестричка поїде в Сучжоу”. Баоюй розреготався: “Ти знову дурниці верзеш. Хоч Сучжоу і її батьківщина, та не стало моєї тітки, її матері, нікому за нею ходити, ось ми її й прийняли. Наступного року повернеться – і кого шукатиме? Видно всю твою брехню.” Цзіцзюань з холодною посмішкою мовила: “Ти не розбираєшся у людях! Тримаєш нас за злиднів! Ви, клан Цзя - велика родина, людей багато, крім вас, інші родини тільки й мають, що одного батька та одну мати. Зникне одне прізвище – і нема ні душі. Коли ваша панночка прибули, через те, що вона така маленька, стара пані за неї так переймається, хоч панночка і має дядьків, не зрівняються з рідними батьками, ось так і прийняли її на кілька років. Виросте – прийде час переступити поріг палат, звичайно, треба буде повернути її до родини Лінъ. Дівчина з родини Лінъ не може весь вік коротати у вашій родині Цзя. Нехай і бідна родина Лінъ, нема їм чого їсти, але з покоління у покоління освічені люди, ні в якому разі родичі не можуть її кинути у чужій родині, кинути всім на посміховище. Тому найраніше – навесні наступного року, найпізніше – восени. Якщо звідси не відправлять, то з їхньої родини Лінъ мусить бути хтось, прийде забирати її. Позавчора панночка зі мною говорила: наказала передати тобі, щоб дрібнички, які вона тобі дарувала в дитинстві, ти пошукав і повернув їй. Те, що ти їй дарував, вона теж збрала, склала там собі.”

Почувши це, Баоюй відчув, ніби в голові вибухнули громи та блискавки. Цзіцзюань чекала, що він на це відповість, пройшло багато часу – вона не чула від нього ні звуку. Тільки хотіла знову спитати, як побачила, що Цінвень прийшла шукати її: “Стара пані кличуть тебе. Хто б знав, що ти тут!” Цзіцзюань розсміялася: “Він тут розпитував про хворобу панночки. Я йому казала-казала, а він все не вірить, тягни його звідси!” З цими словами вона повернулася до покоїв.

Цінвень побачила, що Баоюй виглядає зовсім незугарно, гарячий лоб спітнів, обличчя набрякло аж до сизого. Вона швидко потягла його за руку, повела до дворику Іхун. Сіжен побачила, яким він став, занепокоїлася, тільки й говорила те, що зазвичай спересердя кажуть: мовляв, розпечений вийшов на вітер. Баоюй не міг дати собі ради. Але це було не найстрашніше: він витріщився перед собою і зіниці лишалися нерухомими, з кутика роти текла рідка слина. Він був ніби позбавлений всіх відчуттів. Йому підсовували подушку – він засинав, допомагали підвестися – він сідав, наливали чай – слухняно пив. Люди побачили – враз заметушилися, але ніхто не наважувався сповістити пор це стару пані Цзя. Спочатку вирішили покликати мамку Лі. Мамка Лі одразу прийшла. Вона довго оглядала Баоюй, спитала в нього дещицю, але він так і не відповідав. Мамка помацала йому залози, пощипала губи так, що з'явилися відбитки нігтів у плоті – але він досі нічого не відчував, навіть болю. Мамка Лі тільки й мовила: “Нечуване й небачене!” Зойкнула – і тиша розірвалася її плачем. Перелякана Сіжен потягнула її зі словами: “Ненько, подивіться, чи воно страшно, чи ні?! Тільки скажіть нам, а ми підемо скажемо старій пані та пані Ван. Чому ж ви одразу розридалися?” Лі плескала по подушках, по ліжку: “Не треба! Не треба! Я марно прожила вік!”

Сіжен запросила стару, бо знала, що та багато бачила і багато дізналася за свій довгий вік. Нині стара почала таку розмову – Сіжен все сприйняла на віру і теж розридалася. Цінвень сповістила Пінер про те, що трапилося хвилю тому. Побачивши, що Цзіцзюань саме допомагає Дайюй пити ліки, Пінер не знала, що й робити. Швидко наблизилася і спитала Цзіцзюань: “Що ти наговорила нашому Баоюй?! Піди-но подивися на нього! Іди до старої пані! Знаєш, я за вас не відповідаю!” З цими словами вона опустилася на стілець.

Дайюй раптом помітила, яке у Сіжен напружене обличчя, є мокрі доріжки сліз, і взагалі дуже перемінилася. Вона і собі захвилювалася, спитала: “Що таке?” Сіжен перечекала хвилю, все стримувалася, а тоді розплакалася: “Не знаю, що вже там “тітонька Цзіцзюань” напаякали, а в нашого дурника вже очі як скляні, руки-ноги охололи, слова не мовить! Мамка Лі його навіть щипала, а йому не боляче! Навіть мамка Лі каже, що все намарно! Ридає там, боїться, що він цього разу справді помре.”

Дайюй, почувши таку мову, вирішила, що як вже стара досвідчена мамка Лі каже “немає ради” – то напевно немає ради. Дайюй зойкнула і виплюнула враз всі ліки, глибоко закашлялася так, що аж нутрощі надривалися. Обличчя в неї почервоніло, очі набрякли і сльозилися. Дівчина не могла випростатись від кашлю. Цзіцзюань швидко наблизилася і плескала Дайюй по спині. Дайюй зойкнула, відштовхуючи Цзіцзюань, промовила: “Не треба бити, неси мотузку – я собі смерть заподію. І все буде справедливо!” Цзіцзюань розплакалася: “Я нічого не казала, ну, сказала щось, пожартувала, а він взяв і повірив!”

Сіжен мовила: “А ти ніби не знаєш, що він такий недоумкуватий?! Як гадаєш: він був серйозним чи ні?!” Дайюй мовила: “Що б ти там не казала, швидше піді поясни, спростуй, скажи, що то все дурниці. От він і прийде до тями!”

Почувши це, Цзіцзюань зішла з ліжка, разом із Сіжен почимчикувала до дворику Іхун.

Хто б знав, що стара пані Цзя та пані Ван вже були там. Стара пані Цзя побачила Цзіцзюань – і очі в неї запалали злістю. Вона почала лаятися: “Ти, мала шльондра, що ти верзла?” Цзіцзюань притьма відповіла: “Нічого я не наважилася сказати, тільки пожартувала, два слова мовила!”

Хто б знав, що Баюй, побачивши Цзіцзюань, зойкнув і зарюмсає. Люди побачили це і трохи заспокоїлися. Стара пані Цзя міцно тримала Цзіцзюань – вона тільки й гадала, що то Цзіцзюань заподіяла зло Баюй, тому й смикнула Цзіцзюань – наказала їй вибачитися за свій гріх. Як тут несподівано Баюй потягнув до себе Цзіцзюань і мертво вхопився у неї: “Захоче піти – тільки разом зі мною!”

Люди нічого не зрозуміли, почали розпитувати, тут-таки дізналися, що Цзіцзюань пожартувала, ось і накликала біду. Стара пані Цзя пролила сльози: “Що ж тут такого небезпечного? Ось воно, це ж був жарт – і все!” Далі звернулася до Цзіцзюань: “Наша дитино, зазвичай розумна і чемна! Ти ж знаєш, він трохи недоумкуватий! Без усяких причин насміялася з нього. Навіщо?!” Пані Сюе порадила: “Баюй завжди простий і щирий. Добре, що панночка Лінь змалку з нами живе. Їх двоє сестричок, зросли такі вже великі, а несхожі на інших сестер. Цього разу засмутила його словом – не кажіть за таку щирі дурненьку дитину, навіть дорослий з крижаним серцем – і той був би у розпачі. Хвороба ця нестрашна: стара

пані та пані Ван нехай заспокояться. Десять тисяч років миру вам! А Баоюй поп'є ліків – і буде добре.”

Пані Сюе мовила, а тут пролунало, ніби їй у відповідь: “З родини Лінь Чжесяо та з великої родини прийшли відвідати старшого брата.” Стара пані Цзя мовила: “Не дивно, що вони про це подумали. Кличте їх сюди.”

Баоюй тільки почув слово “Лінь” – підхопився на ліжку, розкидавши ковдри: “Неможливо! Люди з родини Лінь! Вони прийшли забрати її! Бийте, женіть їх геть!”

Почувши слова Баоюй, стара пані Цзя швидко промовила: “Виженіть! Виженіть!” Потім почала заспокоювати Баоюй: “Ці люди – не з родини панночки Лінь. З тієї родини Лінь всі повмирали, сліду по собі не лишили, нема більше нікого, щоб її забирати. Ти тільки заспокойся, заспокойся!”

Баоюй рюмсав: “Хто б вони там не були! Не дозволю, щоб у когось ще було таке прізвище, як у сестрички Лінь!” Стара пані Цзя мовила: “Ніхто на прізвище Лінь не приходив. Хтось з таким прізвищем прийде – я всіх у шию вижену!” І нишком звернулася до людей: “Надалі не дозволяйте нікому з родини Лінь Чжесяо заходити на подвір'я. Не згадуйте вголос це слово: “Лінь”. Діти! Я вам це сказала – і досить!” Всі довкола навипередки показали згоду. Ніхто не наважився сміятись.

Тут Баоюй побачив у кімнаті гобелен із золотим заморським вітрильником. Вказуючи на нього, мовив: “Хіба цей корабель не за ними приплив?! Он там крутиться в гавані!” Стара пані Цзя миттю звеліла зняти той гобелен. Сіжен швидко зняла картину. Баоюй простяг руку, хотів, щоб Сіжен віднесла картину.

Баоюй загорнувся у ковдру, сміявся: “От так ніхто не прийде!” Він так і не відпускав Цзіцзюань.

У цей час почулося: “Імператорський лікар прийшов.”

Стара пані Цзя веліла швидше заходити. Пані Ван, тітка Сюе, Баочай поспішили сховатися у сусідніх покоях. Стара пані Цзя лишилася сидіти поруч із Баоюй. Імператорський лікар Ван, зайшовши, побачив силу силенну людей. Лікар наблизився до старої пані, привітав і побажав миру. Лікар взяв руку Баоюй, перевірів пульс. Цзіцзюань не втрималася – похнюпилася. Лікар Ван не розумів причини хвороби, не знав, що

відбулося. Підвівся і мовив: “Хвороба вашого шановного нащадка вся від хвилювання і темряви на серці. У давнину прорікли: “Бувають різні затемнення. Є від браку енергії і слабкості крові, їжа не засвоюється, все собою покриває. Є такі, що виникають через напруження у мозку. Є згустки від хвилювання” Тут ознака слизу і затемнення, від них хвилювання і біль, хоч за раз не розвієш, порівняно із іншими – легка хвороба.”

Стара пані Цзя мовила: “Ти лише скажи, страшно це, чи ні? Хто тут разом з тобою лікарські книжки завчав?” Лікар Ван зігнувся і розсміявся: “Не страшно, не страшно.” Стара пані Цзя мовила: “І справді нема страшного?” Лікар Ван мовив: “Присягаюся, нема! Нема його життю небезпеки.” Стара пані Цзя мовила: “Якщо справді так – будь ласка, сядьте там у галереї і випишіть рецепт. Ліки допоможуть – я ще окремо приготую дарунки подякувати вам! Звелю йому самому піти до вас подякувати, бити поклони. Неправильно ліки призначите – надішлю людей, звелю їм розв'язати вашу головну залу!” Лікар Ван тільки й робив, що ламав поперек у поклони, посміювався і торочив: “Не насмілюся! Не насмілюся!” Він тільки почув, що приготовано подарунки, які власноручно дасть йому Баоюй, і ще битиме поклони, навмисно не переставав відмовлятися: “Не насмілюся! Не насмілюся!” Він ніби й не чув, як стара пані Цзя пожартувала про знищення великого залу, все повторював: “Не насмілюся!” Стара пані Цзя і весь її почет аж покотилися зі сміху.

Швидко був готовий рецепт, варили ліки. Коли Баоюй дали ліки, всім полегшало на душі. Тільки Баоюй все не погоджувався відпустити Цзіцзюань, казав: “Вона піде – і повернеться до Сучжоу.” Стара пані Цзя та пані Ван не мали ради. Тільки й веліли Цзіцзюань лишитися при Баоюй, а Хубо надіслали прислужувати Дайюй. Дайюй все розпитувала у Сюе, які новини від її брата.

Тільки ввечері, коли Баоюй ніби заспокоївся, стара пані Цзя та пані Ван повернулися до своїх покоїв. Вночі вони вимагали, щоб люди ходили провідувати хворого.

Тітка Лі привела з собою тітку Сун і ще кількох старих досвідчених жінок прислужувати Баоюй. Цзіцзюань, Сіжен, Цінвень та інші по черзі прислужували йому всю ніч. Часом Баоюй провалювався у сон і раптом прокидався, переляканий, плакав не від того, що Дайюй, ніби вже поїхала,

а від того, ніби за нею прийшли. Щоразу Цзіцзюань мусила заспокоювати його.

Тоді ж стара пані Цзя звеліла видати зі своїх запасів пілюлі, що оберігають душу та порошок, що проводить дух.

Щоразу у кожного рецепта від лікаря Вана були свої таємниці.

Баоюй приймав ліки за рецептом, цього разу знову робили все за рекомендаціями лікаря Вана. Потроху Баоюй покращало.

До Баоюй приходило розуміння, в чому справа, але він боявся, що Цзіцзюань піде, і тепер навмисно вдавав божевільного.

Того дня Цзіцзюань сильно мучили докори сумління. Хоча для неї видалася важка ніч, вона не нарікала.

Сіжен подумки заспокоювала себе, тамувала почуття. Вона розсміялася до Цзіцзюань: “Все це ти наробила, ось тобі й треба вилікувати його. Ще не бачила такого, як нашого пана-недоріку. Точно: почув вітер – значить, йде дощ. Ну, далі вже краще буде.”

На цьому тимчасово настав спокій. Тоді ж Сюйюнь вже одужала. Щодня відвідувала хворого. Побачивши Баоюй, вона все зрозуміла.

Сюйюнь зображувала, яким пришепелуватим Баоюй виглядав, коли хворів, так, що Баоюй хапався за подушки від реготу. Він не пам’ятав, як він перше виглядав і що робив, і тому не вірив у те, що про нього казали.

Коли поруч не було людей, а тільки Цзіцзюань лишилася при ньому, Баоюй потяг її за руку і спитав: “Навіщо ти мене налякала?!” Цзіцзюань мовила: “Я тільки хотіла з тебе посміятися! А ти такий серйозний!” Баоюй мовив: “Ти казала ніби й до ладу, ніби і рацію мала, і зі співчуттям, який це був жарт?!”

Цзіцзюань розсміялася: “Ті слова – все моя брехня. У родині Лінь і справді не лишилося людей. А хто лишився – то такі далекі родичі!... Всі вони не у Сучжоу. В яку далечінь, в яку глуху провінцію їх доля занесла – ніхто не певен. Якби хтось колись прийшов її забирати, стара пані ніколи її не відпустила б.” Баоюй мовив: “Якби й стара пані дозволила, я б нікуди не пустив!”

Цзіцзюань розсміялася: “Точно не відпустив би? Боюся, ти тільки кажеш так. Ти вже дорослий, вже домовлено, з ким поріднишся. Пройде два-три роки, одружишся, поріднишся, за кого пам’ятатимеш?”

Баоюй щиро здивувався, почувши таку мову. Тривожно спитав: “Хто домовився про шлюб? Шлюб із ким?” Цзіцзюань розсміялася: “Я цього року чула, стара пані домовилася про панночку Цінь. Якщо не так, то хіба вона б її так любила, пестила?”

Баоюй розсміявся: “Всі кажуть, я дурний, а ти від мене ще дурніша! Добре, що це жарт! Вона вже заручена із парубком з родини Мей Ханлінь. Звичайно, вона вже заручена, а я ще так собі? Перш ніж я клявся і проклинав, ти не могла це сказати, розрадити мене. Я хворів, цими днями стало краще, а ти знову ображаєш мене!”

Мовив і стиснув зуби, потім проказав: “Якщо цього разу довести це до кінця – помру, от тоді ви побачите моє серце. Тоді, по спаленні, плоть моя стане вітром, стане попелом, димом, сильним подувом вітру, повіє на всі боки і розвіє мене повсюди. От тоді добре буде!”

І покотилися сльози. Цзіцзюань почала затуляти йому рота, власноручно витирала йому сльозу, намагалася розрадити: “Не переймайся. Це в мене на серці була туга, от і випробовувала тебе.”

Почувши це, Баоюй ніби закам’янів. Спитав: “Про що хвилюєшся?” Цзіцзюань розсміялася у відповідь: “Я ж знаю, свідома, що я не з родини Лінь. Я, як і Сіжен, і Юаньян – така сама. Мене дали прислужувати панночці Лінь, вона завжди до мене така лагідна. Вдесятеро нам разом краще, ніж їй було із тією служницею, яку вона взяла з собою із Сучжоу. Ми ні на мить не розлучаємося. Я звичайно тихо тужила, що вона кудись поїде, а я повинна їхати з нею. А я поріднилася з тутешньою родиною. Якщо я не поїду з нею – зраджу нашій щоденній дружбі. Якщо піду – розлучуся з цією родиною. Тому я й шкодувала, тому й вигадала і розповіла тобі всю цю брехню. Питала тебе. Випробовувала. Хто б знав, що ти здурієш?”

Баоюй розреготався: “Так ти тужила за такими дурницями! Тому ти й дурна! Неможна тобі більш тужити. Ось що тобі скажу: доки живі – разом живемо. Неживі – разом станемо попелом, димом станемо! Ну, то як?!”

Почувши це, Цзіцзюань потайки замислила нове.

Аж тут почулося: “Старший брат Хуан, братик Лань прийшли вітати.” Баоюй мовив: “Та це ж їх обтяжить. Я тільки-но куняв. Не обов’язково заходити.”

Молодиця пішла доповісти його слова.

Цзіцзюань розсміялася: “Тобі покращало – мусиш мене відпустити. Я піду подивлюся, як там наша...” Баоюй мовив: “Правду кажеш. Я ще вчора вночі хотів тебе надіслати, та забув. Мені вже набагато краще. Ти йди собі...”

Цзіцзюань тільки почула – одразу почала вбиратися та чепуритися.

Баоюй розсміявся: “Я бачу, у тебе в письмовому наборі є два-три люстерка. Лиши мені оте у вигляді маленької квітки водяного горіха. Я покладу поруч із подушкою. Коли лежиш – добре дивитися. Завтра з ним вийду – теж легко і зручно.”

Цзіцзюань мусила залишити йому люстерко. Спочатку веліла людям віднести подарунки, тоді лишила людей і сама повернулася до зали.

Дайюй нещодавно дізналася, що трапилося з Баоюй – її хвороба стала ще тяжчою. Не раз вона довго плакала.

Побачивши, що нині прийшла Цзіцзюань, Дайюй спитала про причину її повернення. Дізнавшись, що хвороба Баоюй відступила, Дайюй надіслала Хубо назад – прислужувати старій пані Цзя.

Ввечері, коли всі заспокоїлися, Цзіцзюань роздягалася перед сном і нишком усміхнулася до Дайюй: “А Баоюй такий щирий: тільки почув, ніби ми підемо – і одразу захворів.”

Дайюй не відповіла. Цзіцзюань помовчала, а тоді провадила сама до себе: “Рух – гірше, ніж спокій... Ми тут, можна сказати, хороша родина, все решта – не так важливо. Рідко коли таке буває: змалечку разом зростали, характер, почуття – все одне про одне знаємо.”

Дайюй сплюнула: “Ти була така заклопотана цими днями. Відпочинь, поки є час! Що ти там ще верзеш?!” Цзіцзюань розсміялася: “Насправді не дарма верзу. Я ж все роблю задля панночки. Я за тебе тужила, хвилювалася ці роки. Нема ні батьків, ні братів. Хто пожаліє, приголубить у горі? Поки є час, поки стара пані така сильна і все розуміє, треба поспішити з головним. У поспільстві кажуть: “Старому навесні холодно, восени – спекотно.” Як би там не було далі...Раптом щось трапиться!...Нехай все закінчиться, тільки б не зіпсувати час. Бо вийде все не так, як хотілося б, не до душі. Синів, онуків хоч і багато, а де нема по три дружини та п'ять наложниць. Сьогодні так – завтра так. Одружишся із казковим принцем? Не пройде трьох днів – все намарно піде. Чоловіки

закохуються у нових, забувають старих. Сварки, непорозуміння. У батьківській родині і люди свої, і маєш положення, ще нічого. Якщо панночка так житиме, у старої пані буде гарна днина. Раптом не стане з нами старої пані – мусиш йти серед чужі люди, у них шукати підтримки...Тому я й кажу: треба поспішити вигадати гарний спосіб. Панночка ж дуже кмітлива, але ви, певно, не чули, як прості люди кажуть: “Десять тисяч щирозлотних лінів легше здобути, ніж дізнатися, що у кого на серці.”

Дайюй все слухала, тоді мовила: “Ти, дівко, певно сказала! Два дні не була зі мною – і сама не своя. Як повернуся до своєї старої пані, то поверну тебе. Не наважуся брати тебе з собою.”

Цзіцзюань розсміялася: “Я ж добре кажу, тільки змусила тебе тужити. Я ж не хотіла тебе через дрібницю згубити. Навіщо повертатися до старої? Змусила тебе потерпати, так які ж вигоди з твого повернення?”

З цими словами вона й заснула.

Дайюй, хоч і мала що відповісти, бо зачіпали, ранили її ті слова, не стала перебивати сон Цзіцзюань.

Дайюй проплакала всю ніч. Тільки перед світанком заснула на хвилину.

Вдень вона змусила себе вмитися, пополоскати рота. Дайюй змусила себе з’їсти трохи ластівкових гнізд. Сама стара пані Цзя з почтом відвідала хвору. Всі давали поради.

Був день народження пані Сює. Стара пані Цзя заметушилася, підняла всіх на ноги, щоб приготували поздоровлення і подарунки. Дайюй теж мусила підготувати дві великі вишивки у подарунок.

На той день призначили коротку виставу, запросили стару пані Цзя, пані Ван та інших. Лише двоє: Баюй та Дайюй не могли цього разу розважатися з усіма. Аж коли ввечері всі розійшлися, стара пані Цзя з почтом по дорозі назад у покої відвідали двох хворих – і одразу пішли до себе.

Того дня тітка Сює звеліла Сює Ке скласти їй компанію пити вино, провести так три-чотири дні і тоді завершити гуляння.

Тітка Сює бачила, яка Сін Сюєнь вродлива, моторна і врівноважена, ще й родина в неї бідна – точно “шпильки з колючок, спідниця з рогожі”. Тому й хотіла домовитися, щоб Сін Сюєнь стала

дружиною Сює Пань. Але за Сює Пань йшла слава розпусника, тому тітка боялася, чи не зіпсує він добру дівчину.

Так вона розмірковувала і все гаялася, вичікувала, аж раптом згадала, що Сює Ке ще неодружений. Тітка Сює одразу вирішила, ніби Сює Ке та Сін Сюєнь – небом створене подружжя і поділилася цим із Фенцзе.

Фенцзе розсміялася: “Тітонько, ви ж знаєте, звичайно, наша стара пані має всякі дивацтва. Почекайте, поки я з нею пораджуся.”

Коли стара пані Цзя пішла відвідати Фенцзе, Фенцзе промовила до старої пані: “Тут тітка має до вас одну справу, прохання одне, наша лагідна матінко. Тільки не наважиться слова мовити.” Стара пані Цзя спитала, в чому справа.

Фенцзе одразу розповіла все-все про сватання. Стара пані Цзя розсміялася: “Ну, і чого ж вона не наважувалася слова мовити? Це ж так гарно! Це чудово! Чекай, я поговорю з твоєю свекрухою, не буде ніяких заперечень!”.

Стара пані повернулася до покоїв, звеліла покликати пані Сін, сама вирішила бути за свідка.

Пані Сін поміркувала, вирішила, ніби родина Сює непогана, є можливість розбагатіти, і Сює Ке гарний хлопець, ще й сама стара пані Цзя буде за свідка. Зваживши все і розрахувавши, пані Сін сповістила про свою згоду.

Старій пані Цзя все це надзвичайно сподобалося. Вона одразу покликала тітку Сює. Зустрівшись, обидві панії обмінялися безліччю компліментів. Пані Сін одразу звеліла людям сповістити про подію подружжю Сін Чун. Це подружжя свого часу з’явилося шукати притулку в пані Сін, тому не погодитись вони просто не могли, а, навпаки, у першу чергу закричали: “Чудово! Яка радість!”

Стара пані Цзя розсміялася: “Я найбільше люблю облаштовувати такі радісні події. Сьогодні знову така радісна подія...Цікаво, скільки мені дадуть як посередниці?”

Тітка Сює розсміялася у відповідь: “Це природно. Тільки боюся, навіть якщо викладу рівно десять тисяч сріблом, не оціните... Ще є: як стара пані стають посередницею, значить, ще поріднимосся.” Стара пані розсміялася: “Нічого більше! У нашій родині є ще двоє нероб.”

З цими словами вона звеліла покликати пані Йоу з невісткою. Стара пані пояснила їм причину. Всі поздоровляли одне одного. Стара пані Цзя тихо нарадила: “Ти добре знаєш правила нашої родини. Ніколи не було, щоб свої сперечалися про честь та чемність. Якщо нині ти будеш від мого імені опікуватися справою – все буде гаразд. Не буде ні марнотратства, ні скнарості. Коли все буде зроблено – доповіси, як воно було.” Пані Йоу одразу погодилася.

Тітка Сює страшенно раділа. Повернувшись додому, вона звеліла писати запрошення, віднести їх у родину Нін.

Пані Йоу добре знала, якої думки про цей шлюб була пані Сін. Спочатку вона не хотіла цим займатися. Але коли сама стара пані Цзя нарадила їй це зробити, вона мусила підкорятися. Але все розмірковувала, як захистити інтереси пані Сін. Хоча тітка Сює така, яка вона є, її все ж досить легко вмовити. Та зараз не будемо про це.

Тітка Сює домовилася, щоб Сін Сюєнь стала їй за невістку. Обидві родини знали одне одного. Раніше пані Сін хотіла, щоб Сін Сюєнь жила з нею, і стара пані Цзя сказала: “Чому б ні? Діти зможуть бачитись. І тут ще одна тітка, старша тітка, молодша. Чому б ні? Усі дівчата. Добре, як зблизяться.” Пані Сін так і зробила.

А щодо Сює Ке та Сін Сюєнь, то вони раз бачили одне одного, ніби-то сподобалися одне одному.

Тільки Сюєнь стала більш перебірливою, ніж раніше. Вона не наважувалася розмовляти з сестричкою Баочай. Стидалася Сюйюнь через те, що та любила жартувати. Добре хоча б, що Сюєнь була освіченою і надзвичайно чемною. Хоча й дівчина, та не була вона, як ті нероби, що по собі не лишають сліду в людській пам’яті ні вчинком, ні твором.

Баочай побачила Сюєнь того дня і згадала, яка в тієї холодно-голодна родина. Та ще у всіх батьки шановні та добрі, тільки у Сюєнь батьки зіпсуті вином, це, певно, і на дочку розповсюджується. Та пані Сін і піклувалася за честь родини, і любила дівчину.

Сюєнь ставилася до всіх з великою повагою, поводи́ла себе дуже шляхетно.

Інчунь щира та приязна, та й вона не може всіма опікуватися, де вже руки дійдуть до Сюєнь? Серед усього жіноцтва найбідніша, всі з її послуг користаються. Ніхто нею не опікується, вона сама ні до кого слова

не промовить. Баочай хотіла піклуватися про сестру, та не наважувалася зробити це так, щоб дізналася пані Сін. І ще вона боялася, що це дасть підстави для поголосу. На диво, дівчата поріднилися. Сюєнь теж відчула приязнь до Баочай, часом вони трохи балакали на дозвіллі, називаючи одна одну “сестричко”.

Того дня Баочай пішла відвідати Дайюй. Тоді ж і Сюєнь пішла до Дайюй, так на півдорозі до хворої вони і зустрілися. Баоюй, приховуючи усмішку, гукнула Сюєнь. Дівчата зайшли за кам'яну стіну. Баочай з усмішкою спитала в Сюєнь: “Погода холодна, чому ти повністю змінила підкладку?” Сюєнь не відповіла, а тільки похнюпилася. Баочай зрозуміла, що є причина її мовчання. З посмішкою спитала: “Ти певно не отримала гроші на цей місяць. Фенцзе так завжди, не піклується і не розраховує що коли робити.” Сюєнь відповіла: “Вона розраховує, все вчасно дала, але тітка надіслала до мене людей, вони переказали так: за місяць ти не витратиш два лян срібла. Змусили мене заощаджувати один лян – передавати батькам. Якщо хочеш взяти якісь речі – якось у другої сестрички знайдеш. Що дасть, те й бери. Друга сестричка щира і приязна...Але й вона не дуже піклується. Я користуюся її речами, та, хоч вона нічого не каже, всім її дівкам та мамкам тільки дай привід...Хто з них не пашекуватиме на мене? Я хоч і живу у тих покоях, та не наважусь ні одну з них покликати прислужувати. Та все одно за якийсь час я їм дам гроші на вино і ласощі – добре буде. Так що на місяць і двох лянів срібла не вистачить. Якщо нині ще втрачу лян срібла... Я потайки сказала людям мій бавовняний одяг заложити за кілька в'язок монет на дорогу.”

Почувши це, Баочай із сумом зітхнула: “Родина Мей десь там об'єдналася. За рік все одно повернуться. Якщо тут, то Цін прийде. Знову гаразд поговоримо про твою справу. Поїдеш звідси – все закінчиться. Якщо нині не вирішиться з її сестрою, він теж не наважиться одружитися. На сьогодні це важко, як не дивно. Якщо запізнитись на два роки, боюся, як би ти не захворіла. Почекай, поки я ще з мамою пораджуся.”

Баочай вказала на нефритову підвіску на поясі Сюєнь і спитала: “Хто це тобі дав?” Сюєнь відповіла: “Це від третьої сестри.” Баочай кивнула та посміхнулася: “Вона бачить, що у всіх є, а в тебе однієї нема. Боїться, щоб з тебе не сміялися. От і подарувала тобі одну. Ось яка вона розумна і кмітлива.” Сюєнь знову спитала: “Куди сестричка зараз піде?”

Баочай мовила: “Я до залу Сяосян. Ти йди додому. Скажи тій служниці, щоб принесла ту розписку. Я нишком обміню, ввечері нишком принесу тобі. Рано чи пізно, а добре вдягнешся. А то ще протягне тебе вітром!... Тільки не знаю, де нам зустрітись?” Сюєнь мовила: “Це називається якось Хеншу, на західній вулиці Дзвіниці.” Баочай розсміялася: “Та це ж наша крамниця! Люди побачать, сміятимуться: мовляв, “посаг твій не до покоїв, а прямо до нашої крамниці потрапив – зарано перед весіллям”.

Так Сюєнь дізналася, що вона позичила гроші родини Сює. Вона нічого не відповіла, а тільки зашарілася, посміхнулася до Баочай і зникла.

Баочай поспішила до Зали Сяосян – Покоїв Чистої Річки. Тоді ж туди її мати прийшла відвідати Дайюй, вони саме балакали про дрібниці. Баочай розсміялася: “Ви так рано прийшли, мамо! Я й не знала.” Пані Сює мовила: “Я цими днями заклопотана, не приходила ні до Баюй, ні до неї. Тому сьогодні до них двох прийшла. Всім добре.”

Дайюй одразу запросила Баочай сісти, спитала в неї: “Що у Піднебесній коїться, того ніхто нізащо не вгадає. От як можуть знову поріднитися моя мила тітонька та дядина?”

Тітка Сює мовила: “Як ви можете знати мого сина, дівчата?! У давнину казали: “Подружжя, що за тисячу верстов одне від одного, однією ниткою пов’язано.” Дід, який живе на місяці, всі шлюби вирішує. Як вирішив і підготував, то бере нишком червону шовкову нитку, зв’язує їм двом ноги. Навіть якби і море поміж ними було – якщо шлюб призначений долею, рано чи пізно з’явиться їм можливість стати чоловіком та жінкою, навіть якби гори й море були на їхньому шляху. Це поза нашими можливостями – призначити все за бажанням. Батьки бажають шлюб, або родини разом живуть, гадають, ніби все узгоджено, а Дід на місяці не пов’язав їх червоною ниткою – не бути їм у парі. От твої сестри, з ким вони поберуться, ніхто не знає, де їхнє щастя, за якими морями-горами.”

Баочай мовила: “Хто б знав, як мама говоритимуть-говоритимуть і на нас звернуть!” З цими словами вона притиснулася до материних грудей і реготала: “Ходімо звідси!” Дайюй розсміялася: “Ти подивися! Така здорова виросла, відійшла від тітоньки. А все собі за старе... Тільки побачила милу тітоньку, а же вдає з себе!” Пані Сює відтрутила Баочай, у захопленні вигукнула до Дайюй: “Ти, сестричко, як братик Фен перед старою панею! Є серйозна справа, то одразу треба порадитись з нею. Нема

справи – добре, що вона мене розвеселила. Я бачу, як вона страждає і сама не можу розвіяти тугу!”

Дайюй почула це і розчулено розплакалася: “Вона завжди тут так. Наче сердиться, що я не маю рідних, навмисно приходить розповідати про мене дурниці.” Баочай розсміялася: “Мамо, ти подивися, вона несповна розуму! Каже, я пихата!” Тітка Сює мовила: “Не можна її звинувачувати, що вона так побивається. Нещасна не має батьків, нема нікого рідного.” Пестячи Дайюй, розсміялася: “Мила дитино, не плач. Бачиш, мені не байдуже, що твоя сестричка засмутила тебе. Ти не знаєш, в душі я ще більше тебе люблю! Хоч у твоєї сестрички нема батька, так є я, є рідний брат, тим вона й сильніша за тебе. Я часто твоїй сестрі кажу, що люблю тебе, хвилююся. Тільки ж не треба це всім показувати. Вони тут пащекують, мало хто каже щось хороше, багато патякають злого. Не кажу вже про тебе, що нема де прихилитися... А ти така до всіх приязна. Стара пані про тебе так піклується... Ми ж теж, як билина при дорозі.”

Дайюй розсміялася: “Якщо мила тітонька так каже, то я завтра ж визнаю вас своєю матінкою. Якщо ви за це образитесь, то, значить, всеє казали, ніби мене любите.” Тітка Сює мовила: “Якщо ти не проти, я тебе визнаю.” Баочай вихопилася: “Не вийде!” Дайюй спитала: “Як не вийде?”

Баочай мовила: “Я теж хочу тебе спитати: ще невідомо, на кому мій брат одружиться. Чому спершу говорили, що сестричку Сін видадуть за когось із моїх братів? Який сенс?” Дайюй мовила: “Вона не в себе вдома, чи неправильно гороскопи розраховали. Тому спочатку й казали про твоїх братів.” Баоюй розсміялася: “Не так. Мій брат вже погодився, тільки почекаємо, коли повернеться – одразу домовимось. Не треба й казати. Я й кажу, ти її не визнаєш за матінку. Поміркуй!” З цими словами вона розреготалася і почала терти очі.

Почувши це, Дайюй притулилася до тітки Сює: “Я не потерплю, якщо мила тітонька не вдарять її!” Тітка Сює пестила Дайюй, казала: “Не вір словам своєї сестри. Вона жартує!” Баочай розсміялася: “Точно мама завтра підуть просити в старої пані, шукатимуть невістку. Хіба не краще, ніж десь між чужими людьми шукати.” Дайюй хотіла вчепитися сестрі у волосся, реготала: “Ти геть збожеволіла!” Тітка Сює розборонила їх. Далі мовила до Баоюй: “От панночка Сін: боюся, твій старший брат зіпсує її. Тому й віддамо її за твого меншого брата. Не кажи вже про цю дитину. Ні

за що не віддам. Спочатку стара пані хотіли видати твою сестричку за Баоюй, та потім її заручили із хлопчиком з іншої родини. Інакше – от була б радість! Я спочатку домовилася про панночку Сін, та стара пані насміялася: “Я спочатку хотіла поговорити про її цноти, та хто б знав, яка вона недолуга...” Хоча це й жарт, але, якщо добре поміркувати, враз замислишся: чи не хоче вона на щось натякнути? Я гадаю, хоч Баоцінь має пару, хоч у мене нема з ким заручити дитину – все одно не дивно, що і слова не мовила. Я ось думаю про твого братика Баоюй: стара пані так його любить. Він ще й ставний такий. Якби з ким старим говорити: то, якби стара пані владнала справи так, як всі того прагнуть, якби видала сестричку Лінь за Баоюй, хіба не були б всі щасливі?”

Дайюй спочатку заціпеніла і мовчки все це слухала, але коли почали розмову про неї – вдала, ніби плює на Баочай, розпашілася, зашарілася, потягла Баочай за руку, сміялася: “Я тебе разочок вдарю! Навіщо підбурила любу тітоньку розповідати цю стару брехню?!” Баочай зі сміхом відповіла: “От дивацтво! Мама про тебе кажуть – а мене навіщо бити?!”

Миттю підбігла Цзіцзюань і з усмішкою мовила: “Якщо тітонька таке гадають, то чому б не порадитися зі старою пані?”

Тітка Сює розсміялася: “Ти дитино, чого цим переймаєшся? Треба буде панночку заміж видати – ти мусиш швидше знайти собі жениха.” Цзіцзюань попекла раків, розсміялася: “Пані знають, що ми її поважаємо як старшу, то все собі дозволяє.” Мовила – і пішла.

Дайюй лаялася: “Коваль коня кує, а жаба і собі лапу дає! Ти, шльондра мала!” Потім роздивилася на всі боки, розсміялася: “О Милостивий Будда! Це ж треба! Це ж!...Неподобство! Дивіться мені!” Мати й дочка Сює, всі тітки та дівки покотилися зі сміху.

Не встигли вони нареготатися, як побачили: заходить Сянюнь. У руці в неї була розписка, вона сміялася: “Що це за папірець?” Дайюй подивилася – не впізнала. Тітки у побігеньках розсміялися: “А це гарна штука! Її не дарма тут вчили, таку кмітливу!”

Баочай миттю перехопила папірець – це була розписка Сюєнь, про яку тільки-но йшлося. Баочай захвилювалася. Тітка Сює промовила: “Це мусить бути та розписка, яку та мамка загубила. Швидше поверни – вони там шукатимуть. Як вони її знайдуть самі?”

Сянюнь промовила: “Що таке розписка?” Всі розсміялися: “От дурненька панночка! Не знає, навіть, що таке розписка!” Тітка Сює мовила: “Не треба звинувачувати! Вона – такий маленький домашній скарб, тільки вдома й сидить, ще й така маленька. Звідки вона знатиме? Де побачить? Посполиті цим користуються, де вона на таке подивиться? Не смійтеся, ніби вона дурненька. Вам, таким домашнім панночкам покажи – теж станете дурненькими.” Тітки розсміялися: “Панночка Лін тільки-но теж не впізнала. Не кажіть про дівчат: якби нашого Баою не випустити за ворота – мабуть, теж не зрозумів би, що то таке.”

Тітка Сює одразу втрутилася з поясненнями. Почувши це, Сянюнь та Дайю розсміялися: “А на гроші ласа! У тітки вдома теж таке є?” Всі розсміялися: “Ще цікавіше! Всі ворони однаково чорні. Як можуть бути різні?”

Тітка Сює знову спитала: “Звідки це взялося?” Сянюнь тільки хотіла відповісти, як Баочай вихопилася: “То вже старе й непотрібне. Не знати, якого року борги. Сянлін над ними пожартувала.” Тітка Сює прийняла ці слова на віру, тож не розпитувала далі.

Тоді ж прийшли люди: “Старенька з того села прийшла, хоче поговорити з пані Сює”. Тітка Сює піднялася і пішла.

Коли в кімнаті не лишилося людей, Баочай спитала Сянюнь, звідки та взяла розписку. Сянюнь розсміялася: “Я побачила, як ти звеліла служниці невістки молодшого брата нишком передати цю річ Юань, Юань поклала її між сторінками книжки, гадала, я не бачу. Я почекала, поки всі вони підуть, нишком подивилася, не зрозуміла, що це. Думаю, всі ви тут, то принесла сюди, щоб мені сказали, що це таке.” Дайю спитала: “Чому їй не вдалося заставити одяг? Коли заставила, то чого знову давати тобі?”

Баочай почула таке, не наважилася приховувати свої вчинки від дівчат. Дайю почула – “кішка над мишкою плаче, а ворон воронові ока не виключе”, вона не втрималася і почала зітхати. Сянюнь почула і розсердилася: “Почекай, поки я піду спитаю у другої сестри! Я насварю тих тіток і служниць, за вас їх насварю – то як?”, – і вийшла з цими словами. Баочай швидко стримала її, розсміялася: “Ти збожеволіла, не даєш мені сісти!” Дайю розсміялася: “Якби ти була чоловіком, то могла б ходити боротися за справедливість, боронити скривджених, а ти, ти що, Цзінь Ке чи Не Чжен? Давній лицар-звитяжець?! Це ж сміх!”

Сянюнь мовила: “Не треба до неї ходити, завтра просто приймемо її пожити разом із нами. Хіба зле?” Баоюй розсміялася: “Завтра знову порадимо.” В цей час зовні доповіли: “Третя та четверта панночки прийшли.” Троє одразу замовкли і не заводили цю розмову знову.

Якщо читач хоче дізнатися, як було далі – нехай прочитає наступний розділ.